

Česká školní inspekce
Inspektorát v kraji Vysočina

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Otokara Březiny, Jihlava, Demlova 34

Demlova 34/4765, 586 28 Jihlava

Identifikátor školy: 600 117 294

Termín konání inspekce: 5. – 12. březen 2004

Čj.:	k2-1051/04-11072
Signatura:	ok2cx105

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v českém jazyce, německém jazyce, matematice a fyzice vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v českém jazyce, německém jazyce, matematice a fyzice vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v českém jazyce, německém jazyce, matematice a fyzice vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- ❖ účinnosti prevence sociálně patologických jevů.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Zřizovatelem příspěvkové organizace Základní škola Otokara Březiny, Jihlava, Demlova 34 je Statutární město Jihlava. Podle rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydaného MŠMT dne 14. 11. 2002 sdružuje základní školu, školní družinu, školní klub a školní jídelnu. K 30. 9. 2003 vykazuje plně organizovaná škola 647 žáků v 25 třídách. Vyučování probíhá podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16847/96-2. Od 3. ročníku probíhá vždy ve dvou třídách ročníku výuka podle modelového učebního plánu pro třídy s rozšířeným vyučováním jazyků. Jako první je ve většině těchto tříd vyučován jazyk anglický. Škola nemá odloučená pracoviště.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Všichni pedagogičtí pracovníci vyučující předmětům sledovaných při inspekci splňují požadavky pedagogické a odborné způsobilosti. S výjimkou čtyř hodin fyziky v šestém ročníku jsou tyto předměty vyučovány učiteli s příslušnou aprobací.

Rozdělení pracovišť na jednotlivé úseky odpovídá charakteru a velikosti školy. Organizační řád s navazujícími pracovními náplněmi vymezuje jasně kompetence vedoucích pracovníků, pravomoci jsou delegovány účelně. Povinnosti a úkoly dalších pracovníků v rámci organizační struktury jsou stanoveny funkčně. Informace jsou předávány převážně prokazatelným způsobem včas a v ucelené formě. Zaměstnanci školy k nim mají dostatečný přístup.

Povinnosti jednotlivých vedoucích a dalších pracovníků v oblasti péče o začínající a nové pedagogické pracovníky jsou stanoveny. Ředitel školy má zpracovanou vnitřní směrnici kontrolní činnosti, kterou jsou stanoveny oblasti kontroly, její rámcové termíny, osobní zodpovědnost, a na ni navazující krátkodobé plány kontrolní a hospitační činnosti. V nižší míře je plánována a realizována kontrola zaměřená na vedení pedagogické dokumentace. Kontrolní činnost reagovala rovněž na podnět ze strany rodičů. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP) je zpracován, jeho plná realizace probíhá jen v některých oblastech.

Kritéria hodnocení pracovníků jsou podrobně rozpracována a jsou uplatňována při hodnocení v souvislosti se změnami nenárokových složek platu všech zaměstnanců. Součástí profesionálního růstu pedagogických pracovníků je uplatňování sebehodnotících prvků vlastní práce.

Personální podmínky vzdělávací a výchovné činnosti jsou velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Areál školních budov byl vybudován v sedmdesátých letech 20. století, školní výuka zde byla zahájena v roce 1976. Sledované předměty jsou vyučovány převážně v kmenových učebnách. Pro výuku fyziky byla vybudována odborná učebna společná pro fyziku a chemii. Na rozdíl od anglického jazyka není pro výuku německého jazyka ve škole zřízena odborná učebna, pro potřeby konverzace navštěvují občas některé skupiny žáků učebnu, která neodpovídá kritériím jazykové učebny. Výzdoba tříd i celková estetická úroveň školy je velmi dobrá.

V budově školy je zřízeno školní vzdělávací a informační centrum, které umožňuje žákům i učitelům využívat nové informační technologie a literaturu během vyučování i ve volném čase. K dispozici je jedna odborná počítačová učebna, další počítače jsou umístěny ve školním klubu. Přístup do počítačové učebny mimo vyučování mají žáci po dohodě s vyučujícím. Dle přístupových práv mají učitelé i žáci možnost využívat vnitřní síť a připojení na internet. V informačním centru je k dispozici dataprojektor, v učebně fyziky je k dispozici zpětný projektor.

Pro výuku českého jazyka a matematiky mají žáci prvního stupně k dispozici vhodné učebnice a pracovní sešity. Některé starší výtisky vykazují značný stupeň opotřebení. V učebnách byly často umístěny přehledy učiva, zejména z českého jazyka, v nejnižších ročnících také demonstrační názorné pomůcky pro matematiku. Třídy byly vybaveny radiopřehrávači, další didaktická technika ve třídách umístěna nebyla. Materiální podmínky vzdělávání na prvním stupni mají velmi dobrou úroveň. Stávající materiální podmínky pro výuku českého jazyka na druhém stupni jsou velmi dobré. Vzhledem k zaměření školy je materiální zázemí pro výuku německého jazyka spíše podprůměrné. Podmínky jsou negativně ovlivněny absencí odborné jazykové učebny určené pro výuku německého jazyka, používáním části učebnic bez jazykových úprav podle nového německého pravopisu a nižším počtem učebních pomůcek pro výuku německých reálií. Učitelé jazyků mají ve škole k dispozici zvukové nahrávky, videokazety, nástěnné mapy a ostatní studijní materiál. Škola neodebírá pro potřebu učitelů těchto předmětů odborné jazykové časopisy. Vybavení kabinetu matematiky na druhém stupni je průměrné, kabinetu fyziky velmi dobré.

Pro podporu výuky sledovaných předmětů je škola vybavena výukovými programy, jejich využívání ve vyučovacích hodinách je vzhledem ke kapacitním možnostem počítačové učebny spíše ojedinělé. Častější je na prvním stupni, pokud jsou žáci dělení na skupiny.

Používání materiálně-technického zázemí školy je vyhodnocováno na metodických sdruženích, písemné hodnocení vedení školy nezpracovává. Materiálně-technické zázemí školy pro výuku sledovaných předmětů veřejnost nevyužívá.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech jsou velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy

Žáci školy jsou vyučováni podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16847/96-2, ve třídách s rozšířeným vyučováním jazyků je uplatňován modelový učební plán schválený pod čj. 16333/96-22-21.

Individuální plány vzdělávání pro integrované žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou zpracovány na základě doporučení pedagogicko-psychologické poradny.

Realizace vzdělávacího programu ve škole odpovídá jejímu zařazení do sítě škol.

Škola uplatňuje schválené učební dokumenty v plném rozsahu – ve sledovaných předmětech je vyučováno podle platných učebních osnov, rozvrh hodin a reálná výuka jsou v základní škole v souladu s platnými učebními plány. Rozšíření učebních plánů o 2 hodiny bylo od 1. září 2003 provedeno v 8. a 9. ročníku podle metodického pokynu Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy čj. 31172/2002-22. Navýšení o 1 hodinu v každém ročníku bylo v pěti třídách využito na zvýšení hodinové dotace přírodovědných předmětů, v jedné třídě byl zařazen další volitelný předmět.

Většina dokumentace průkazně zachycuje průběh a výsledky vzdělávání a výchovy, používány jsou s výjimkou protokolů o komisionálních zkouškách platné tiskopisy.

Výuka je v souladu s učebními dokumenty vzdělávacího programu.

Při kontrolní činnosti v oblasti naplňování učebních osnov jsou pravomoci rozděleny mezi členy vedení, částečně jsou delegovány na vedoucí metodických orgánů. Takto realizovaná kontrola je ve sledovaných předmětech, mimo český jazyk, funkční.

Kontrola naplňování učebních osnov je účinná.

Organizace výchovně-vzdělávací činnosti je stanovena rozvrhy tříd a učitelů. Při tvorbě rozvrhu ve školním roce 2003/2004 nebylo v organizaci odpoledního vyučování dodrženo ustanovení vyhlášky č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů, týkající se délky přestávek mezi jednotlivými hodinami. Bylo zjištěno také krácení přestávky mezi dopoledním a odpoledním vyučováním. V rozvrhu některých tříd je více hodin v jednom sledu či v jednotlivých dnech, než umožňuje uvedená vyhláška. Z důvodů zlepšení relaxace je prodloužena přestávka mezi třetí a čtvrtou vyučovací hodinou na 15 minut, pro relaxační činnosti během přestávek je využíváno vybavení chodeb a přestávkového dvora. Škola zajišťuje žákům pitný režim. Vnitřní řád školy v části určené pro žáky stanovuje pravidla vztahu mezi žáky a školou. Škola má ustálený systém spolupráce s rodiči, je zabezpečeno poskytování informací rodičům o prospěchu a chování žáků. Poskytnutí informace rodičům o postupu školy a jejich opatřeních na základě jejich podnětu nebylo doloženo.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je funkční.

Výchovné poradenství na škole zajišťují dvě učitelky – jedna pro první stupeň, druhá pro druhý stupeň. Promyšlená je zejména koncepce práce výchovné poradkyně pro druhý stupeň. Na prvním i na druhém stupni je kladen důraz na práci se žáky se specifickými poruchami v učení. Pro žáky jsou sestaveny individuální vzdělávací plány, které vycházejí z doporučení pedagogicko-psychologické poradny. Žáci prvního stupně mohou ve škole pracovat ve dvou dyslektických kroužcích. Pedagogicko-psychologická poradna pomáhá při zlepšování klimatu v jedné třídě prvního stupně. Výchovná poradkyně pro druhý stupeň má v kompetenci také koordinaci péče o žáky s výchovnými problémy, věnuje se profesionální orientaci žáků a v současnosti rovněž zajišťuje realizaci minimálního preventivního programu. Přichází s různými aktivitami pro zkvalitnění výchovně-vzdělávacího procesu.

Příkladná je její spolupráce s třídními učiteli. Výchovná poradkyně svou činnost pravidelně jednou za rok vyhodnocuje.

Výchovné poradenství přispívá ke zlepšení výchovně-vzdělávacího procesu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce a matematice na 1. stupni

Z dlouhodobého hlediska byla příprava na výuku velmi dobře zajištěna rozpracováním učebních osnov do tematických časových plánů učiva tak, aby obsah výuky v jednotlivých ročnících navazoval a byl rozvíjen v závislosti na věkových zvláštnotech žáků. Průběh vzdělávání ve sledovaných hodinách svědčil také o kvalitní bezprostřední přípravě na vyučování převážně většiny učitelů po stránce obsahové, materiální i organizační. V řadě hodin byla promyšleně připravena i činnost žáků. Vzdělávací cíle byly vždy vhodně stanoveny a odpovídaly aktuální situaci ve třídě.

Kvalita vzdělávacího procesu, jeho odborná a věcná stránka, byla pozitivně ovlivněna skutečností, že byl zajištěn učiteli s odbornou a pedagogickou způsobilostí.

Výuka probíhala v kmenových učebnách, jejichž vybavení bylo podnětnější pro český jazyk. Kromě učebnic a pracovních sešitů měli žáci v některých třídách možnost pracovat také s trojrozměrnými pomůckami, přehledy učiva, doplňkovými texty nebo s encyklopedickou literaturou. Ve sledovaných hodinách nebyla s výraznějším edukačním efektem využita audiovizuální ani výpočetní technika.

Informace a pokyny učitelů žákům byly vždy jasné a srozumitelné. Přestože převaha sledovaných hodin byla organizována bez výraznější diferenciací zřetelů k individuálním vzdělávacím potřebám žáků, dařilo se zajistit vysokou efektivitu výuky pro většinu žáků. Výrazný podíl na tom mělo zařazování přiměřeně náročných úkolů, tempo odpovídající potřebám většiny žáků a uplatňování rozmanitých forem činnosti. Kromě úkolů vyžadujících od žáků rutinní dovednosti byly v mnohých hodinách zařazovány takové, jejichž řešení od žáků vyžadovalo praktický a tvořivý přístup. Ve všech hodinách byla v přiměřené míře uplatněna samostatná individuální práce žáků, v některých hodinách byla účelně rozvíjena dovednost žáků spolupracovat. Výrazným pozitivem všech hodin bylo poskytování zpětné vazby s okamžitou návazností na splněné úkoly. Někteří učitelé vhodným způsobem zařazovali rozmanité uvolňovací cviky či jiné formy činností relaxačního charakteru, kterými zejména u nejmladších žáků eliminovali nepříznivé dopady únavy na výkonnost.

Zájem žáků o práci byl v některých hodinách podporován účinným motivačním působením založeném na přitažlivosti a přiměřenosti zvolených úkolů. Motivace žáků byla často podporována též hodnocením se zdůrazněním pozitivních stránek výkonu a úspěšnosti jednotlivců.

V komunikaci mezi žáky a učiteli nebo mezi žáky navzájem výrazně převažovala pozitiva. V některých hodinách učitelé dbali na přesné a kultivované vyjadřování žáků a vedli žáky k pozornosti vůči verbálním projevům spolužáků. Interakce mezi žáky a učiteli byla přirozená a nekonfliktní.

V hodnocení práce převládaly efektivní formy zejména průběžného slovního hodnocení učiteli. Klasifikovány byly především písemné formy samostatných úkolů. V některých hodinách bylo účelně využito hodnocení případně sebehodnocení prováděného žáky. Kromě hodnocení okamžitého výsledku zaměřili někteří učitelé pozornost také na dosažený pokrok.

Sledováním žákovských písemností bylo zjištěno, že naprostá většina učitelů věnuje náležitou pozornost rozvíjení dovedností žáků vést přehledné, úhledné a bezchybné písemné záznamy.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaných hodinách jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce na 2. stupni

Předmět byl hospitován u všech vyučujících českého jazyka na 2. stupni. Vyučující byly na výuku velmi dobře připraveny. Téma a cíle výuky odpovídaly učebním osnovám i aktuálnímu stavu třídy. Předložené tematické plány zahrnují pouze jazykovou složku českého jazyka, složka literární není rozpracována. Podle zápisů v třídních knihách v navštívených třídách bylo zjištěno, že literární učivo je probíráno podle platných osnov, ale ve dvou třídách devátého ročníku byla literatura a sloh v druhém pololetí letošního školního roku vyučována ojedinele.

Všechny vyučující mají odbornou a pedagogickou způsobilost pro výuku českého jazyka. Věcná a odborná správnost výuky byla zajištěna.

Český jazyk byl vyučován v kmenových učebnách. V některých třídách byla výzdoba zaměřena i na oblast českého jazyka. V hospitovaných hodinách pracovali žáci s podporou učebnic, jazykových příruček a pracovních listů. V jedné hodině bylo použito magnetofonové nahrávky.

V převážné části hodin byl vyučujícími zvolen frontální způsob výuky. V průběhu některých hodin mluvnice byly použity obdobné formy práce, při kterých sice převládala samostatná činnost žáků, ale chyběl zde prostor pro prezentaci jejich vlastních názorů a myšlenek a pro rozvoj komunikativních dovedností. V další části hodin mluvnice byla zaznamenána práce učitele v roli hlavního zdroje informací a vědomostí, občas doplněná samostatnou činností žáků realizovanou formou vyhledávání informací v jazykových příručkách. Ve všech těchto hodinách byl vytvořen minimální prostor pro relaxaci žáků. V hodinách slohu a v jedné hodině literatury a mluvnice byly použity aktivizující formy a metody práce, které umožňovaly žákům vyvozování vzájemných souvislostí a závěrů nebo jim vytvořily podmínky pro prezentaci vědomostí a názorů. Při vyučování byl často realizován individuální přístup k žákům. Možnosti uplatnění mezipředmětových vztahů či souvislostí mezi jednotlivými složkami českého jazyka, vyplývajících z probíraného učiva, nebylo využito.

V důsledku vhodné motivace pracovali žáci v převážné části hodin se zájmem. Nejvyšší aktivita žáků byla zaznamenána v hodinách slohu, ve kterých se žáci značnou měrou podíleli na průběhu výuky.

Příkladem způsobem byla rozvíjena osobnost a sebedůvěra žáků i jejich schopnost respektovat ostatní názory ve dvou hodinách českého jazyka. Tento jev byl pozitivně ovlivněn verbálním projevem vyučující i jejím způsobem vystupování před žáky. Ve všech hodinách byla zaznamenána příznivá pracovní atmosféra. Vzájemné vztahy vyučujících a žáků byly bezkonfliktní.

Ve sledovaných hodinách bylo hodnocení zaměřeno na ústní i písemný projev žáků. Hodnocení vyučujících bylo objektivní. Při hodnocení bylo využito práce s chybou. V hodině literatury při porovnávání výsledků tvůrčí práce žáků či jejich práce s literárním textem postrádaly evaluační výpovědi vyučující i žáků specifické odlišnosti hodnocených výkonů. Vzájemného hodnocení žáků bylo využito i v několika dalších hodinách. Vyučující vedly žáky ojedinele i k sebehodnocení. Závěrečné shrnutí učiva spojené s vyhodnocením práce žáků bylo zjištěno v nižším počtu hospitovaných hodin.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaných hodinách jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v německém jazyce na 2. stupni

Předmět byl hospitován u všech vyučujících německého jazyka. Vyučující mají zpracovány tematické plány podle platných osnov. Na výuku byly velmi dobře připraveny. V části hodin byla bezprostřední příprava na vyučování méně promyšlená ve výběru metod a forem práce. Plynulá návaznost na již probrané učivo byla zajištěna, pouze v jedné hodině byla negativně ovlivněna v oblasti slovní zásoby častým střídáním vyučujících v předchozích školních letech. Německý jazyk je vyučován učitelkami s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Byla zaznamenána věcná a odborná správnost výuky. Občas byla zjištěna nedůslednost v korigování chybné výslovnosti žáků.

Německý jazyk je nejčastěji vyučován v kmenových učebnách. Jejich výzdoba není pro výuku německého jazyka většinou podnětná. Rozmístění žáků v lavicích nepodporuje komunikativní styl výuky. Pouze některé konverzační hodiny v 6. a 7. ročníku probíhají v místnosti, jejíž interiér navozuje cizojazyčnou atmosféru. Místnost je vybavena židlemi, které nevyhovují antropometrickým požadavkům větších žáků. Některé díly ucelené řady používaných učebnic nejsou ještě zpracovány podle nové pravopisné normy německého jazyka. Žáci používali pracovní sešity zpracované podle nového německého pravopisu. Sledovaná výuka byla často doplňována magnetofonovými nahrávkami, výjimečně jinými učebními pomůckami či rekvizitami.

Využití vyučovacího času, zvláště ve fázi opakování v úvodu hodin a následném hodnocení, bylo efektivní. Do těchto činností byli často zapojeni všichni žáci. Metody a formy práce ve sledovaných hodinách byly zaměřeny obvykle na opakování slovní zásoby, poslech s porozuměním, procvičování mluvnice, nižší měrou byla zařazována konverzace. Při realizaci různých forem opakování učiva nebylo vždy důsledně využito vzájemných souvislostí či již získaných jazykových znalostí. Žáci téměř vůbec nepracovali s jinými zdroji informací, než byly učebnice a pracovní sešity. Vyučující žákům často předávaly hotové poznatky. Aktivní učení žáků bylo zaznamenáno při řešení modelových situací a při zařazení her a dramatických prvků. Relaxační metody práce byly v převážné části hodin součástí výuky.

Ve většině hodin se v průběhu výuky vyučující snažily o uplatnění motivačních prvků. Nejvyšší aktivity a zájmu žáků bylo docíleno sepětím verbálních a neverbálních projevů žáků při činnostním učení. Při zdokonalování se v poslechu s porozuměním plnily motivační funkci písně. V části hodin byla zjištěna nízká míra motivačních forem práce.

V hodinách byla vytvořena pracovní atmosféra vhodná pro překonávání komunikačního ostychu. Rozvoj komunikativních dovedností byl nejčastěji ovlivněn výběrem metod a forem práce, nezanedbatelné bylo také hledisko uspořádání pracovních míst žáků v kmenových učebnách. Pozitivně je hodnocen zřetelný verbální projev vyučující, vedený v německém jazyce se žáky začínajícími s výukou německého jazyka.

Hodnocení zahrnovalo písemný i ústní projev žáků. V průběhu výuky byly často hodnoceny odpovědi žáků, ale posouzení míry úspěšnosti zvládnutí určitého mluvnického jevu bylo zaznamenáno sporadicky. V hodinách se téměř neobjevilo závěrečné zhodnocení výkonu žáků. Žáci nebyli vedeni k sebehodnocení.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaných hodinách jsou hodnoceny jako dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice a fyzice na 2. stupni

Hospitováno bylo u všech vyučujících matematiky a fyziky na druhém stupni s výjimkou jednoho učitele. Příprava učitelů na výuku byla celkově velmi dobrá, nižší pozornost byla některými učiteli věnována volbě odpovídajících vyučovacích metod. Pro výuku jsou

zpracovány tematické plány. Plánované učivo navazovalo na předcházející témata. V některých hodinách bylo naplánováno mnoho činností, jejichž splnění s ohledem na aktuální stav ve třídě a zvolenou organizaci práce vyžadovalo nevhodně zrychlené pracovní tempo.

Všichni vyučující mají odbornou a pedagogickou způsobilost. Výuku fyziky v šestém ročníku zajišťuje učitel s jinou aprobací, což se ve sledovaných hodinách negativně neprojevilo. Zjištěné nepřesnosti byly nevelkého rozsahu. V části hospitovaných hodin nebyla propracována organizace výuky či nebyl plně promyšlen metodický postup práce se žáky.

Výuka matematiky probíhá v kmenových učebnách, výuka fyziky převážně v odborné učebně. Využita byla didaktická technika v této učebně i ve školním vzdělávacím a informačním centru. V polovině ze sledovaných hodin fyziky byla zařazena žákovská práce s pomůckami. Žáci využívali pro výuku učebnice, sbírky, ojediněle i nakopírovaný materiál.

V úvodu většiny hodin byli žáci rámcově seznámeni s obsahem práce. Ve sledovaných hodinách převládalo dominantní postavení učitele. Žáci byli v převážné míře vedeni k samostatnému myšlení, v nižším počtu hodin byl uplatněn mechanický přístup k řešení příkladů nebo byly žákům předloženy hotové poznatky. Práce ve dvojicích byla v hodinách efektivnější než práce ve velkých skupinách. Žákům nebyla vždy dostatečně poskytnuta zpětná vazba správnosti pracovního postupu vedoucího k řešení, pouhá kontrola výsledků nebyla plně účinná. Ve sledovaných jevech se příznivě odrážela promyšlená práce jednoho vyučujícího. Diferencovaná práce nebyla zařazována, což se negativně odrazilo v pracovním tempu některých žáků. Efektivita využití vyučovacího času byla celkově průměrná, v některých ze sledovaných hodin až podprůměrná. Shrnutí učiva v závěru vyučovacích hodin bylo spíše ojedinělé. Psychohygienické podmínky byly celkově průměrné, v některých hodinách byla zajišťována psychická relaxace změnou metod práce.

Vstupní a průběžná motivace byla zřejmá spíše ojediněle. Aktivita žáků byla mnohdy podporována, v některých hodinách nebyl tento přístup žáky akceptován.

Až na ojedinělé případy byla vyučujícími v hodinách vytvářena příznivá pracovní atmosféra. Zvolené nízké pracovní tempo v některých hodinách či poznatky předimenzované hodiny se vždy negativně odrazily na aktivitě žáků. Výjimečně byl zaznamenán negativní vztah žáků k výuce. Rozvoji jazykového projevu žáků nebyla věnována velká pozornost.

Znalosti žáků byly prověřovány různými formami. Při řešení či provádění úkolů byla ve sledovaných hodinách poskytována žákům zpětná vazba především slovní formou. Ve vědomostech některých žáků bylo zaznamenáno nedostatečné zvládnutí základního učiva. Žáci nebyli téměř vůbec vedeni k vzájemnému hodnocení či sebehodnocení.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaných hodinách jsou celkově hodnoceny jako dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

V pátém, osmém a devátém ročníku škola používá komerční testy, kterými získává zpětnou vazbu o vzdělávacích výsledcích žáků v celorepublikovém měřítku. V rámci vnitřní evaluace jsou v devátém ročníku psány v českém jazyce a v matematice písemné práce jako „přijímací zkoušky nanečisto“, jako srovnávací jsou rovněž psány čtvrtletní písemné práce z matematiky. S výsledky prací jsou seznámeni žáci. Zpětná vazba na cíle, obsah a metody vzdělávání ve škole nebyla průkazně doložena.

Průběh vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech je celkově hodnocen jako dobrý.

TEMATICKÁ ZJIŠTĚNÍ

- Součástí inspekční činnosti byla tematicky zaměřená inspekce s názvem **Výuka německého jazyka v základních a středních školách.**
- **Sledování a hodnocení účinnosti prevence sociálně patologických jevů**

Minimální preventivní program je písemně zpracován. Na druhém stupni základní školy je diferencován podle věku žáků. Nebylo doloženo jeho pravidelné vyhodnocování a inovace na základě analýzy účinnosti. Záznamy o šetření stížností týkajících se sociálně patologických jevů a záznamy z jednání zástupců školy s rodiči v souvislosti se sociálně patologickými jevy jsou vedeny. Řád školy obsahuje ustanovení o povinnosti chránit zdraví své a spolužáků a konkrétní ustanovení o zákazu nošení, držení, distribuci a zneužívání návykových látek v areálu školy. Jasná pravidla týkající se kouření nejsou stanovena. Sankce za porušení zmíněných ustanovení nejsou stanovena. Protikuřácká prevence je prováděna v rámci výuky občanské výchovy na druhém stupni základní školy. Škola vytváří nabídku mimoškolní zájmové činnosti pro své žáky. Problematika sociálně patologických jevů je projednávána na pedagogických radách, vedením školy jsou vydávány pokyny k prevenci a k řešení těchto jevů.

Školní metodická prevence byla proškolená a nadále se vzdělává. Podílí se na tvorbě Minimálního preventivního programu, spolupracuje s třídními a ostatními učiteli. Potřebné informace předává pracovníkům školy na schůzkách třídních učitelů a metodických sdružení. Její hodnocení je prováděno ústně vedením školy.

Rodiče žáků školy nemají možnost podílet se na rozhodování o preventivních aktivitách. V rámci osvětové činnosti jim byla nabídnuta schůzka se zaměřením na problematiku sociálně patologických jevů. V případě zjištění a výskytu problému se mohou obracet na třídní učitele, metodickou prevence a vedení školy.

Škola se problematikou prevence sociálně patologických jevů zabývá. Přijatý systém je účinný, vykazuje pouze dílčí nedostatky.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- Při porovnání údajů rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení a zřizovací listiny bylo zjištěno, že ve zřizovací listině není uvedeno v adrese sídla organizace poštovní směrovací číslo a chybí uvedení základní školy jako součásti organizace. V rozhodnutí je v adrese organizace uvedeno chybné poštovní směrovací číslo.
- Zaměření školy na výuku jazyků je již tradicí, prioritní je výuka anglického jazyka. Pro učitele z jiných škol organizuje škola jednodenní Konferenci učitelů cizích jazyků, pro žáky pořádá o hlavních prázdninách tábor s výukou anglického jazyka. Žáci nejvyšších ročníků tříd s rozšířenou výukou jazyků se mohou zúčastňovat školou zajišťovaných zahraničních zájezdů. Tradiční je spolupráce pedagogických pracovníků se školami v Dánsku a Holandsku.
- Žáci jsou zapojeni do přírodovědného projektu Waterproject, který je realizován ve spolupráci se školou Pieter Nieuwland College v Amsterdamu, zaměřeného na zjišťování kvality vody a porovnávání výsledků měření.

- V rámci péče o mimoškolní čas žáků byly při školním klubu založeny zájmové sekce. Pracují v bezmála 50 skupinách, které jsou zaměřeny na estetickou, sportovní a tělesnou výchovu, na činnosti v oblasti anglického jazyka, přírodovědy, matematiky, praktických činností, informačních a komunikačních technologií.
- Žáci dosahují význačnějších umístění v okresních kolech ve sportovních soutěžích. V olympiádách z českého jazyka, anglického jazyka, německého jazyka, zeměpisu, matematiky, fyziky, chemie postupují žáci školy i do krajského kola. V matematice a ve fyzice obsazují přední místa též v krajských kolech.
- Škola je zapojena do projektu Zdravá škola, který je zaměřen nejen na žáky, ale i na jejich rodiče. V rámci tohoto projektu je organizován Veletrh zdraví, který je propagací zdravého životního stylu. Součástí je spolupráce s dalšími organizacemi, zejména při realizaci dílčích projektů.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina vydaná Statutárním městem Jihlava v souladu s usnesením Zastupitelstva města Jihlavy č. 245/01-ZM ze dne 26. 6. 2001 pod čj. A/01/001799, ve znění dodatku č. 1 schváleného usnesením č. 413/01-ZM na 29. zasedání Zastupitelstva města Jihlavy ze dne 18. 12. 2001 pod čj. A/01/00004286,
2. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 29339/02-21 vydané Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy dne 14. 11. 2002 s účinností od 26. 6. 2001,
3. Výkaz o základní škole Škol (MŠMT) V 3-01 podle stavu k 30. 9. 2003,
4. Učební plán – vydaný ředitelem školy dne 1. 9. 1999 pro třídy s rozšířenou výukou jazyků,
5. Učební plán – vydaný ředitelem školy dne 1. 9. 1999 pro třídy bez specializace,
6. doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání pedagogických pracovníků,
7. Organizační řád základní školy – vydaný ředitelem školy dne 20. 12. 2002,
8. pracovní náplně vedoucích pracovníků,
9. Pověření k plnění úkolů nad rámec povinností stanovených pracovními smlouvami,
10. Provozní řád základní školy – vydaný ředitelem školy dne 26. 8. 2003,
11. Vnitřní řád školy – vydaný ředitelem školy dne 27. 8. 2003,
12. Plán činnosti Základní školy Otokara Březiny, Jihlava, Demlova 34 na školní rok 2003/2004 – vydaný ředitelem školy dne 29. 9. 2003,
13. zápisy z jednání pedagogické rady za období školních roků 2000/2001 až 2003/2004,
14. Vnitřní směrnice kontrolní činnosti vydaná na základě směrnice MŠMT ČR ze dne 7. 5. 1993 čj. 16 425/93-12 – vydaná ředitelem školy dne 1. 9. 2003,
15. dílčí dvouměsíční plány kontrolní činnosti ve školním roce 2003/2004 s vyhodnocením jejich plnění,
16. evidence hospitační činnosti ve školním roce 2003/2004,
17. hospitační záznamy vedení školy,
18. Plán personálního rozvoje pedagogických pracovníků – školní rok 2003/2004,
19. záznamy z jednání metodických sdružení pro český jazyk, německý jazyk, matematiku a fyziku,
20. Čerpání účelově vázaných prostředků na DVPP za rok 2003,

21. Základní kritéria udělování osobních příplatků, Základní kritéria udělování odměn, Základní kritéria hodnocení práce v návaznosti na nenárokové složky platu – příloha kolektivní smlouvy ze dne 13. 1. 2003,
22. Dotazník pro pedagogické pracovníky – formulář vydaný ředitelem školy,
23. vyhodnocení dotazníků pro pedagogické pracovníky,
24. Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2002/2003,
25. přehled výsledků evaluačních testů – školní rok 2003/2004,
26. Minimální preventivní program – školní roky 2002/2003, 2003/2004,
27. Plán práce výchovného poradce – školní rok 2003/2004,
28. Hodnocení výchovného poradenství ve školním roce 2002/2003,
29. zápisy z jednání výchovné komise,
30. zápisy z jednání Rady rodičů,
31. zápisy z průběhu jednání třídních schůzek rodičů – školní roky 2002/2003, 2003/2004,
32. Kniha úrazů,
33. seznamy žáků zařazených do jednotlivých skupin volitelných předmětů – školní rok 2003/2004,
34. rozvrhy hodin – školní rok 2003/2004,
35. rozvrh dozorů – školní rok 2003/2004,
36. přehled o délce přestávky mezi dopoledním a odpoledním vyučováním a o organizaci odpoledního vyučování – ze dne 10. 3. 2004,
37. třídní knihy – školní roky 2002/2003, 2003/2004,
38. třídní výkazy a katalogové listy žáků školy ve školním roce 2003/2004,
39. protokoly o komisionálních zkouškách – školní rok 2002/2003,
40. tematické plány učiva sledovaných předmětů pro školní rok 2003/2004,
41. sešity a další písemnosti žáků ve sledovaných předmětech,
42. inspekční hospitační záznamy.

ZÁVĚR

Výrazným pozitivem personálních podmínek vzdělávání ve sledovaných předmětech je plná odborná a pedagogická způsobilost učitelů. Organizování činností souvisejících s procesem vzdělávání a výchovy je účelné. Pro zkvalitňování průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací činnosti školy není plně využíváno zjištění z kontrolní činnosti.

Vybavenost, podnětnost a estetická úroveň většiny učeben spolu s možnostmi, které pro skupinovou výuku i individuální práci žáků poskytuje školní vzdělávací a informační centrum, případně vybavení počítačové učebny, vytvářejí vhodné materiálně-technické podmínky podporující efektivní vzdělávání žáků. Zaměření školy na výuku jazyků neodpovídá její vybavení pro výuku německého jazyka.

Vzdělávací program školy je realizován v souladu s platnými dokumenty. Průběh vzdělávání a výchovy vychází z tradičního modelu postaveného převážně na frontálních metodách výuky bez výraznějšího zřetele k individualitě žáka. Průběh výuky byl častěji obohacován o formy činností podporující zájem a aktivitu žáků na prvním stupni. V obsahu výuky

převládá důraz na předávání, osvojování a utvrzování poznatků. Zaměření na kooperativní metody bylo zejména na druhém stupni málo výrazné. Interakce a komunikace při vyučování se vyznačovala dodržováním stanovených pravidel ve většině sledovaných hodin.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Ladislava Šouláková	Ladislava Šouláková v. r.
Členové týmu	Mgr. Eduard Mašek	Eduard Mašek v. r.
	RNDr. Antonín Müller	Antonín Müller v. r.
	Hana Štefánková	Hana Štefánková v. r.
	Dana Kuličková	
	Marie Veverková	

V Jihlavě dne 2. dubna 2004

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 6. 4. 2004

Razítko

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Pavel Říha, ředitel školy	Pavel Říha v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Mgr. Ladislava Šouláková, Zborovská 3, 586 01 Jihlava. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad Jihlava – odbor školství	2004-04-26	k2-1165/04-11072
Zřizovatel: Statutární město Jihlava	2004-04-26	k2-1166/04-11072

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány.